

Elképesztő kitartásának köszö

Kudarcaiból m kutatásaihoz K

FOTÓ: AFP

Különleges képességekkel nem rendelkezem. Inkább kitartó és szorgalmas vagyok, olyan, aki a körülmények hatására jobban kapaszkodik, mint a többiek – mondta Karikó Katalin, a vakcina kifejlesztője a Forbesnak.

KORONAVÍRUS ELLENSZERE

SIKERES A Pfizer-Biontech koronavírus elleni vakcina sikere nagyrészt a világhírű magyar biokémikus nevéhez kötődik: az általa kifejlesztett oltóanyagot már Magyarországon is használják. Karikó Katalinról a Forbes amerikai üzleti magazin közölt portrét és készített vele interjút. A professzort a Nobel-díj várományosaként emlegetik.

– Kíváncsi gyerek voltam, mint a többiek, semmi különleges. Első osztályban nem tartoztam a legjobbak közé, mert óvodásként nem tanultam meg olvasni – mondta a 65 éves professzor, akit a Nobel-díj várományosaként emlegetnek.

A magazin megemlíti, hogy Karikó a több mint kétórás Skype-beszélgetésük alatt egy pillanatra sem akar többnek tűnni egyszerű, lelkes és szorgalmas kutatóként, akit egész életében a kíváncsiság hajtott.

Disznósziv az apától

Édesapja hentesként dolgozott és a természet iránt érdeklődő kislányának először egy disznószíven mutatta meg a vér alvadását. Kislányként nyolcadikban megnyerte a megyei élővilágversenyt, aztán országos harmadik lett, általános iskolásként

a gimnázium biológia szakkörébe járt. A József Attila Tudományegyetem (ma Szegedi Tudományegyetem) biológia szakán folytatta. Aztán 1978-ban a Magyar Tudományos Akadémia ösztöndíjasaként kezdett dolgozni a Szegedi Biológiai Központban.

Egyetemi éveire így emlékezett:

– Van, akinek sok minden megadatik már az elején, mégsem tudja előnyére fordítani. Amikor az egyetemet kezdtem, nem beszéltem egy szót sem angolul, a pipettát sem tudtam kezelni, örökké azon igyekeztem, hogy utolérjem a többieket.

Kemény évek

A 70-es, 80-as években még alig lehetett tudni valamit a vakcina lelkéről, az mRNS-ek működéséről, aminek kutatása Karikó Katalin nevéhez fűződik. De hol jut szerep az mRNS-nek? Olyan védőoltásban, ami a hagyományos oltóanyagokkal ellentétben nem elölt, vagy legyengített vírust tartalmaz, hanem egy vírus fehérjéjének hírvívő RNS-ét. Ez az alapja a sikeresen kidolgozott vírus elleni vakcinának is. Akkoriban egy szegedi laborban is dolgozott már ezen, azonban az

intézetből egy létszámleépítés után elküldték. Ekkor, 30 évesen került ki a philadelphiai Temple Egyetemre. A kezdeti, amerikai évekre így emlékezett:

– Mindig RNS-sel foglalkoztam. Mi már 1986-ban kezeltünk HIV-fertőzötteket duplaszálú RNS-sel – mondja, bár ez a terápia nem bizonyult sikeresnek. Később a Pennsylvania Egyetem kutatója és oktatója lett. 1989-től havonta írta a pályázatokat, ám egyet sem nyert el, ezért 1995-ben lefokozták professzori állásából, a fizetése kevesebb volt, mint a mellette álló technikusé.

FOTÓ: AFP

A magyar professzor a vakcinagyártó német Biontech cég alelnöke. A járvány idején az USA-ban él

nheti a világ a vakcinát

erített erőt arikó Katalin

Semmi különleges nincs bennem –
mondja szerényen Karikó Katalin

– Hogy valaki elérjen valamit, az nem egy sétatagolopp. A lényeg, hogy a kudarckok ellenére mennyire tudja megtartani a lelkesedését – magyarázta, mi lendítette át a nehéz esztendőkön. Az áttörést végül egyik kutatótársával, Drew Weissmannal érte el. A tudományos szakma már 2010-ben tudott munkásságuk közös, de Karikó egyéni eredményeiről is. A világhírnevet azonban a koronavírus-járvány meg-

állítására kifejlesztett vakcina hozta el a magyar tudós számára. Ezek után írta ki a Twitterre Richard Dawkins, a világ egyik leghíresebb evolúcióbiológusa Karikóról: Adjatok ennek a nőnek Nobel-díjat!

Erdő közepén él

A professzor harminc éve él magyar férjével Philadelphia közelében, egy hatalmas erdő közepén. Bár a cég ügyei gyakran szólitják Európába, a járvány időszakát az USA-ban tölti. Lányuk, Zsuzsanna kétszeres olimpiai és ötszörös világbajnok volt evezős. Az amerikai színekben versenyző Zsuzsa kriminológia mesterszakot végzett. Ma üzletkötő egy mRNS-t gyártó cégnél San Diegóban.

A magyar professzor küzdelmes életútjáról és sikereiről az amerikai Time magazin eheti számában ír.